

diagnose

MEDISCH KORT

Oogkleur te achterhalen

Een crimineel die op de plaats van de misdaad een dna-spoor achterlaat, verraadt hiermee ook meteen de kleur van zijn ogen. Onderzoekers van het Erasmus MC hebben namelijk een gen in het menselijk dna gevonden dat grote invloed heeft op de oogkleur. De vondst is van groot belang voor het forensisch onderzoek, zegt Ate Kloosterman, dna-expert van het

Nederlands Forensisch Instituut. „De compositietekening van een mogelijke dader kan worden ingekleurd met objectieve wetenschappelijke informatie.” Bij het onderzoek is specifiek gekeken naar de Nederlandse bevolking.

Nieuwe spieren uit stamcellen

Het is wetenschappers gelukt om nieuw spierweefsel te laten groeien uit de stamcellen van een muis. Dit biedt misschien nieuwe mogelijkheden voor de behandeling van de spierziekte Duchenne. Bij Duchenne breekt spierweefsel af door het ontbreken van de stof dystrophin in de hoofdspieren. Een onderzoeksteam van de

Universiteit van Texas focuste zich op het ontwikkelen van embryonale stamcellen die het gen Pax3 bevatten. Dit gen spoort cellen aan om spierweefsel te maken dat dystrophin produceert. De proef is tot nu toe alleen getest bij muizen. Het is nog niet duidelijk of hij uiteindelijk toepasbaar is op de mens.

Zelfdoding kleine man

Mannelijke baby's kleiner dan 47 centimeter plegen als volwassene twee keer zo vaak zelfmoord als seksegenoten met een normale lengte. Een laag geboortegewicht zorgt voor een tweemaal zo groot risico op suïcide. Dat blijkt uit onderzoek van het Karolinska Instituut uit Stockholm. Een tekort aan serotonine zou de oorzaak zijn. Die stof is belangrijk voor de hersenontwikkeling.

Tekst: Bart van Eldert

Zelf stoppen met statines is gevaarlijk

Ophef over preventief slikken cholesterolremmers

VERVOLG VAN PAGINA 23

De kritische arts Kendrick legt de gegevens verkeerd uit, zeggen onderzoekers. „Hier spelen politieke overtuigingen mee. Dit doet meer kwaad dan goed,” vindt ook de Groningse hoogleraar klinische farmacologie Wiek van Gilst.

„Kendrick doet de werkelijkheid geweld aan,” reageert de Wageningse professor Frans Kok, die onderzoek doet naar voeding en gezondheid. „De risico's van verzadigd vet op cholesterol en hartinfarct, daar is wereldwijd consensus over. Er is niets tegen een degelijke discussie over statines. Maar als je het cholesterolverband ontkent, dan ben je niet erg geloofwaardig meer.”

„Ik ben goed bekend met de onderzoeken. Ik ben benieuwd waar Kendrick zijn opvattingen vandaan haalt,” reageert professor Maarten Simoons, hoogleraar cardiologie aan de Erasmusuniversiteit in Rotterdam.

Leverstoornissen en acute nieruitval. Is het medicijn dat wel waard?

CIJFERS

42.500 mensen overleden in 2006 aan hart- en vaatziekten.

34.000 mensen worden jaarlijks getroffen door een hartinfarct. Hart- en vaatziekten zijn doodsoorzaak nummer 1 in Nederland.

800.000 à 1 miljoen mensen gebruiken in Nederland cholesterolverlagende statines. Naar schatting slijkt 60-80 procent preventief vanwege een verhoogd risico op hart- en vaatziekten.

Kijken we specifiek naar vrouwen en mannen ouder dan 70: zij komen minder voor in medische onderzoeken. De bewijsvoering is het sterkst bij de grootste groep onderzochte patiënten: mannen van middelbare leeftijd. Toch is er voldoende bewijs bij de andere groepen, zeggen de medisch wetenschappers. Professor Simoons: „Weinig middelen zijn zo omvangrijk onderzocht als statines. Niet één groep wijkt af van het gemiddelde. De effectiviteit staat buiten kijf.”

1,3 à 1,4 miljoen mensen zouden nu ja zeggen op de vraag of ze ooit statines hebben gebruikt. Daar zitten de huidige gebruikers in, maar ook mensen die zijn gestopt en mensen die hun recept niet ophalen bij de apotheek.

380 miljoen euro waren in 2006 de kosten voor cholesterolverlagers. Dat jaar bedroeg het aantal gebruikers 1,45 miljoen. Onder hen vallen ook de stoppers.

(Bronnen: Nederlandse Hartstichting, College voor Zorgverzekeringen)

Maar slikken als je nooit een hartfalen of beroerte had terwijl je er niet één dag langer door leeft is toch onnodig? „Kendrick maakt de klassieke rekenfout van mensen die niet begrijpen wat preventie is,” zegt hoogleraar Rick Grobbee. „Als één persoon twintig jaar langer leeft, kun je dat effect niet verdunnen over driehonderd anderen.” Als klinisch epidemioloog aan de Universiteit Utrecht onderzoekt hij onder meer de effecten van geneesmiddelen. Voor de huisartsen werkte hij

Cholesterol

Cholesterol is een onmisbare stof voor het menselijk lichaam, maar een teveel aan cholesterol in het bloed is slecht voor de gezondheid.

Wat is cholesterol?

Cholesterol is een vetachtige stof die in ons lichaam onder andere als bouwstof wordt gebruikt.

Cholesterol zit in veel dierlijke en plantaardige voeding, maar het overgrote deel maakt ons lichaam zelf, vooral in de lever.

Cholesterol is nodig voor:

- opbouw van lichaamscellen
- productie van hormonen
- spijsvertering

Transport van cholesterol

In de lever wordt cholesterol uit lipoproteïnen gehaald.

De lever 'verpakt' het cholesterol in andere lipoproteïnen, en stuurt deze via de bloedbaan naar plaatsen in het lichaam.

AD 280108 | KS | BRON: NEDERLANDS HARTSTICHTING

aan nieuwe richtlijnen die ze gebruiken bij het voorschrijven van statines.

Het gaat ook niet alleen om de levensduur, die volgens *De Cholesterolhype* door preventief slikken dus niet zou worden verlengd. Grobbee: „Het gaat ook om de kwaliteit van leven in de laatste tien of twintig jaar. Een beroerte of hartfalen voorkomen: daar doen we het voor. Preventie gaat om het beschermen van groepen, niet van individuen. Zie de autogordel. We hebben hem alle-

maal om, maar je weet zelf niet of juist jij tegen een boom zal rijden.”

Toch is Grobbee niet tevreden. „We schatten dat tussen de 100.000 en 200.000 mensen die wel preventief statines zouden moeten slikken dat niet doen. En andersom. We denken verder dat in de groep gebruikers die een hartinfarct hebben gehad, zo'n dertig procent niet wordt behandeld. We onderzoeken hoe dat te verbeteren.”

Bezwaarlijk bij preventief slikken is voor de Engelse dokter Kendrick